

Waterschap **Scheldestromen**

Inkoop- en Aanbestedingsbeleid Waterschap Scheldestromen

Datum : maandag 6 maart 2017
Versie : Definitief
Registratienummer: 2016040389

Behandeld in db: 22 maart 2017
Behandeld in commissie :
Behandeld in av:

Voorwoord

De Unie van Waterschappen (UvW) stimuleert de verdere professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk van de waterschappen. Professionalisering van deze praktijk is niet alleen een kwestie van het naleven van (Europese) wetten en regels, maar ook van aanvullend beleid. Het doel van het aanvullend beleid is om richting te geven aan de inkoop- en aanbestedingspraktijk, een verdere professionalisering van het opdrachtgeverschap te ondersteunen en meer uniformiteit tussen waterschappen en andere overheidsinstellingen te bevorderen.

Sinds april 2013 werken de waterschappen met een geharmoniseerd inkoopbeleid. Met het geharmoniseerd waterschapsbeleid voor inkoop en aanbesteden dragen de waterschappen bij aan de uniformering van de decentrale overheden. Nieuwe Europese richtlijnen zorgen ervoor dat dit beleid dient te worden herzien. Volgens afspraak zal Nederland voor 18 april 2016 de nieuwe richtlijnen moeten implementeren in de Aanbestedingswet 2012¹.

In 2015/2016 is dit beleid geëvalueerd en waar nodig herzien. Hierbij is tevens rekening gehouden met de nieuwe Europese regelgeving en daarop gebaseerde nationale wetgeving die op dat moment beschikbaar was.

Met dit beleid beogen waterschappen de volgende doelstellingen na te streven:

- Op een goede en verantwoorde wijze inkopen en aanbesteden;
- Aandacht te besteden aan de (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk in het licht van doelmatigheid, rechtmatigheid en integriteit;
- Niet alleen bijdragen aan mogelijke besparingen, maar tevens zichtbare verbeteringen van de kwaliteit van opdrachten realiseren;
- Mogelijkheden om bij het aanbesteden van opdrachten een rol toe te bedelen aan marktpartijen, gericht op het verkrijgen van duurzame en innovatieve oplossingen en ideeën.

Den Haag, juli 2016

Toine Poppelaars
Portefeuillehouder Inkoop en Aanbesteden
In het bestuur van de Unie van Waterschappen

---

¹ De inwerkingtreding wijziging was uitgesteld tot 1 juli 2016: Dit betekent dat de wet pas in werking is getreden na het verlopen van de implementatietermijn.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inleiding	4
1 Definities	5
2 Doelstellingen.....	6
3 Juridische uitgangspunten	7
3.1 Algemeen juridisch kader	7
3.2 Uniforme documenten	7
3.3 Algemene beginselen bij Inkoop.....	8
3.4 Grensoverschrijdend belang	8
3.5 Waardebepaling van een opdracht.....	8
3.6 Mandaat en volmacht	9
3.7 Samenwerken bij aanbestedingen	9
3.8 Sociale en andere specifieke diensten	9
3.9 Afwijkingsbevoegdheid	9
3.10 Toetsing	10
3.11 Geschillenregeling.....	10
3.12 Klachtenregeling Aanbesteden	10
3.13 Aanpassen beleid	10
4 Ethische en ideële uitgangspunten	11
4.1 Integriteit.....	11
4.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	11
5 Economische uitgangspunten	13
5.1 Product- en/of Marktanalyse	13
5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie	13
5.3 Lokale economie en MKB	13
5.4 Samenwerken	14
5.5 Eerlijke mededinging en commerciële belangen.....	14
6 Inkoopprocedure	15
6.1 Bepalen van de inkoopprocedure	15
6.1.1 Shortlistmethode.....	16
6.1.2 Vergoeding inschrijvingskosten.....	16
6.2 Aanbestedingsreglementen	16
6.3 Raming en financiële budget.....	16
6.4 Dossiervorming.....	16
7 Organisatorische uitgangspunten	17
7.1 Inkoopproces	17
7.2 Inkoop in de organisatie	17
7.3 Verantwoordelijken	18
7.4 Contractbeheer	18
7.5 Leveranciersmanagement	18
Bijlage 19	

Inleiding

Waterschap Scheldestromen spant zich continu in voor een (verdere) professionalisering van de Inkoop- en aanbestedingspraktijk.

In dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt het Inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen Inkoop bij waterschap Scheldestromen plaatsvindt. Daarnaast dient dit beleid te worden gezien als toetsingskader². Aangezien Inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, dient waterschap Scheldestromen continu bezig te zijn met het verbeteren van de Inkoopprocessen. Dit beleid draagt bij aan het realiseren van de doelen van het algemeen beleid van waterschap Scheldestromen.

Bij het inkopen van Werken, Leveringen of Diensten gaat waterschap Scheldestromen uit van:

1. Centrale doelstellingen (hoofdstuk 2);
2. Juridische uitgangspunten: hoe gaat waterschap Scheldestromen om met de relevante regelgeving? (hoofdstuk 3);
3. Ethische en ideële uitgangspunten: hoe gaat waterschap Scheldestromen om met integriteit, de maatschappij en het milieu in haar Inkoopproces? (hoofdstuk 4);
4. Economische uitgangspunten: hoe gaat waterschap Scheldestromen om met de markt en leveranciers? (hoofdstuk 5);
5. Inkoopprocedure: hoe bepaald waterschap Scheldestromen welke inkoopprocedure er wordt gevolgd? (Hoofdstuk 6);
6. Organisatorische uitgangspunten: hoe koopt waterschap Scheldestromen in? (hoofdstuk 7).

Inkooppakketstrategieën

Aanvullend op dit beleid is het mogelijk dat waterschap Scheldestromen alleen of in samenwerking met andere waterschappen / aanbestedende diensten, per inkooppakket of een samenstel van inkooppakketten, beleid opstelt.

Handboek Inkoop en Aanbesteden

In een separaat handboek Inkoop en Aanbesteden zullen de uitvoeringsregels (processen en handelingen) ten aanzien van inkoop van Werken, Diensten en Leveringen worden uitgewerkt. Op deze wijze wordt een scheiding aangebracht tussen beleid (wat) en uitvoering (hoe). De scheidslijn tussen beiden is niet altijd even strikt te maken en er kan enige overlap bestaan.

---

² Dit beleid vervangt Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2013

1 Definities

In dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

Concessieopdracht	Een concessieopdracht voor diensten of een concessieopdracht voor werken als bedoeld in artikel 1.1 herziene Aanbestedingswet 2012.
Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van waterschap Scheldestromen.
Diensten	Overheidsopdracht voor diensten als bedoeld in artikel 1.1 herziene Aanbestedingswet 2012.
Inkoop	Rechtshandelingen van Waterschap Scheldestromen gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben.
Inschrijver(s)	Een ondernemer die een inschrijving heeft ingediend.
Leveringen	Overheidsopdracht voor leveringen als bedoeld in artikel 1.1 herziene Aanbestedingswet 2012.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Offerteaanvraag	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van Waterschap Scheldestromen voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de herziene Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU.
Ondernemer(s)	Een <i>'aannemer'</i> , een <i>'leverancier'</i> of een <i>'dienstverlener'</i> .
Overheidsopdracht	Een overheidsopdracht voor werken, een overheidsopdracht voor leveringen, een overheidsopdracht voor diensten of een raamovereenkomst als bedoeld in artikel 1.1 herziene Aanbestedingswet 2012.
Sociale en andere specifieke diensten	Diensten als bedoeld in bijlage XIV van richtlijn 2014/24/EU.
Werken	Overheidsopdracht voor werken als bedoeld in artikel 1.1 herziene Aanbestedingswet 2012.

2 Doelstellingen

Waterschap Scheldestromen wil met dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

- a. **Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.**
Waterschap Scheldestromen leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt waterschap Scheldestromen efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven dienen daadwerkelijk bij te dragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de middelen staan centraal. Waterschap Scheldestromen houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor Ondernemers (binnen het beheersgebied) tot opdrachten van waterschap Scheldestromen.
- b. **Een integere, betrouwbare, zakelijke en dus professionele inkoper en opdrachtgever zijn.**
Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met Inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen Werken, Leveringen en Diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de Contractant en in wederzijds respect tussen waterschap Scheldestromen en de Contractant. Waterschap Scheldestromen spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de Ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.
- c. **Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs - kwaliteit verhouding.**
Bij het inkopen van Werken, Leveringen en Diensten kan waterschap Scheldestromen ook interne en andere (externe) kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de te verwerven Werken, Leveringen en Diensten speelt een belangrijke rol.
- d. **Waterschap Scheldestromen stelt een administratieve lastenverlichting voor zowel zichzelf als voor Ondernemers voorop.**
Zowel waterschap Scheldestromen als Ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het Inkoopproces. Waterschap Scheldestromen verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt Inkoopproces uit te voeren. Waterschap Scheldestromen streeft er naar het Inkoopproces volledig digitaal te laten verlopen. Naast de procedureleverlichting zorgt dit ook voor rechtmatigheidsborging.
- e. **Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van waterschap Scheldestromen.**
Inkoop dient ondersteunend te zijn aan de doelstellingen van de organisatie van Waterschap Scheldestromen, daar direct en voortdurend aan bij te dragen. De concrete doelstellingen van Inkoop zijn daarbij steeds afgeleid van de doelstellingen van waterschap Scheldestromen.
Om deze doelstellingen te realiseren zijn juridische, ethische en ideële, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3 Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

Waterschap Scheldestromen leeft de relevante wet- en regelgeving na. Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving worden door waterschap Scheldestromen restrictief toegepast. De voor dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgt uit:

- **Europese wet- en regelgeving:** wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De Europese Richtlijnen 2014/24/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen') en Richtlijn 2007/66/EG ('Rechtsbescherming richtlijn') vormen momenteel de belangrijkste basis.
- **(Herziene) Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit (AMvB):** dit nieuwe wettelijk kader implementeert de 'Aanbestedingsrichtlijnen'. Deze wet biedt één kader voor Overheidsopdrachten boven en onder de (Europese) drempelwaarden en rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
- **Gids proportionaliteit:** In de Aanbestedingswet 2012 is proportionaliteit als beginsel geïntroduceerd. Dit beginsel is uitgewerkt in de Gids Proportionaliteit en heeft een directe relatie met de voorgenomen opdracht, de keuze voor een aanbestedingsprocedure en de contractvorm met inkoopvoorwaarden. De Gids Proportionaliteit geeft door middel van voorschriften een uitleg aan de bedoeling van de wetsartikelen, onder het motto: toepassen of gemotiveerd afwijken.
- **Burgerlijk Wetboek:** het wettelijk kader voor overeenkomsten.
- **Mededingingswet:** Het opereren van marktpartijen wordt onder andere gereguleerd door de Mededingingswet. Bij aanbestedingen is het niet toegestaan dat Inschrijvers door concurrentievervalsing een opdracht gegund krijgen.

3.2 Uniforme documenten³

Waterschap Scheldestromen hanteert uniforme documenten, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien zo min mogelijk met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. Waterschap Scheldestromen past bij betreffende Inkopen in ieder geval toe:

- Het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA);
- Aanbestedingsreglement werken 2016 ('ARW 2016');
- Klachtenafhandeling bij aanbesteden:
Uniforme klachtenregeling Aanbesteden, Waterschappen juli 2014;
- Algemene Waterschap Inkoop Voorwaarden versie 2016: AWIV, AWVODI, AWBIT en op termijn de AWIP (algemene voorwaarden inhuur personeel);
- Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 ('UAV 2012') en de UAV-GC 2005;
- Marktvisie "De Waterschapsmarkt van de Toekomst", bouwstenen voor vernieuwing.

In het handboek inkoop en aanbesteden wordt beschreven dat aanvullende documenten in de i-controller verplicht worden gesteld. Hierin zijn standaarddocumenten opgenomen voor alle soorten marktbenadering en overige acties binnen het inkoopproces.

---

³ Waterschap Scheldestromen hanteert altijd de meest recente versie van genoemde documenten.

3.3 Algemene beginselen bij Inkoop

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

Waterschap Scheldestromen neemt bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten zowel boven als onder de Europese drempelwaarden en bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten onder de (Europese) drempelwaarden met een duidelijk grensoverschrijdend belang de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- **Proportionaliteit (evenredigheid):** De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers, inschrijvingen en contracten zijn evenredig in verhouding tot het voorwerp van de opdracht.
- **Objectiviteit:** De gestelde eisen en criteria om te bepalen of een Inschrijver geschikt is, zijn relevant voor de te verstrekken opdracht.
- **Non-Discriminatie (gelijke behandeling):** In gelijke omstandigheden wordt niet verschillend gehandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Verkapte of indirecte discriminatie is verboden. Ook discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- **Transparantie:** De gevolgde procedure is navolgbaar (en dus controleerbaar). Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende Inschrijvers behoren te weten waar ze aan toe zijn.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Waterschap Scheldestromen neemt bij zijn inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

3.4 Grensoverschrijdend belang

Voorafgaand aan Inkoop vindt een objectieve toets plaats of sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang past waterschap Scheldestromen de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht toe. Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang zijn Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten waarbij buiten Nederland gevestigde Ondernemers interesse hebben of kunnen hebben. Dit kan blijken uit de uitgevoerde marktanalyse.

Of een Overheidsopdracht of een Concessieopdracht een duidelijk grensoverschrijdend belang heeft, zal afhangen van verschillende omstandigheden, zoals de waarde van de opdracht, de aard van de opdracht en de plaats waar de opdracht moet worden uitgevoerd.

Voor Overheidsopdrachten of Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang, zal waterschap Scheldestromen een passende mate van openbaarheid in acht nemen. Dit vloeit voort uit het transparantiebeginsel. Een aankondiging van de te verstrekken opdracht zal waterschap Scheldestromen op zijn website plaatsen, publiceren op TenderNed en/of in/op andere gebruikelijke media en websites.

3.5 Waardebepaling van een opdracht

Om te kunnen bepalen welke marktbenaderingswijze dient te worden gevolgd, wordt de totale opdrachtwaarde (excl. BTW) vastgesteld conform de herziene Aanbestedingswet 2012 en de Gids Proportionaliteit. Waterschap Scheldestromen wordt gezien als één opdrachtgever.

Het splitsen van een opdracht is in principe toegestaan, mits de splitsing niet als doel heeft om de opdracht te onttrekken aan de toepassing van de aanbestedingsregels. Diensten of Leveringen die identiek zijn mogen niet gesplitst worden, onderdelen van een opdracht die bij elkaar horen

mogen ook niet gesplitst worden. Dit houdt eveneens in dat een opdracht niet in tijd beperkt mag worden om de hoogte van de kostenraming te kunnen beïnvloeden.

Daarnaast geldt het clusterverbod. Het is hierbij niet toegestaan opdrachten onnodig samen te voegen. Eventuele clustering dient in de aanbestedingsstukken deugdelijk gemotiveerd te worden.

3.6 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van het geldende Besluit Mandaat, volmacht en machtiging van waterschap Scheldestromen.

3.7 Samenwerken bij aanbestedingen

Als er een samenwerkingspartner is gevonden, is het van belang met deze partner een overeenkomst te sluiten waarin de essentiële voorwaarden voor het samenwerken worden geregeld.

In de aanbestedingsstukken wordt vermeld dat er sprake is van een gezamenlijk optreden waarbij goed gelet dient te worden op het eerder genoemde clusterverbod. Het kan zijn dat het wenselijk is aan te besteden in percelen om te voorkomen dat kleinere Ondernemers opdrachten mislopen door het samenwerken.

3.8 Sociale en andere specifieke diensten

Sociale en andere specifieke diensten betreffen uitsluitend de in Bijlage 14 bij Richtlijn 2014/24 genoemde concrete diensten en kennen een verlicht regime. De procedure hoeft pas toegepast te worden als de opdracht een waarde van € 750.000,- of meer heeft.

Als deze vereenvoudigde procedure niet wordt toegepast, dan is waterschap Scheldestromen verplicht een van de gangbare procedures toe te passen.

3.9 Afwijkingsbevoegdheid

Enmalige afwijkingen van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is enkel toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd voorafgaand besluit van de directeur van waterschap Scheldestromen en voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is. Een verzoek tot afwijking dient altijd eerst voor advies te worden voorgelegd aan de inkoopcoördinator.

Uitzondering geldt voor spoedeisende gevallen in het kader van calamiteiten. Hiervoor kunnen onderhands enkelvoudig opdrachten worden verleend. Onder spoedeisende omstandigheden wordt verstaan: "omstandigheden waarbij door het niet onverwijld verstrekken van een opdracht schade ontstaat".

Boven de drempel van de Europese aanbesteding bestaat in principe, de uitzonderingen in de Europese richtlijnen daargelaten, de verplichting Europees aan te besteden.

Afwijken van de Inkoopvoorwaarden of het van toepassing verklaren van voorwaarden van de wederpartij is alleen mogelijk met toets van de inkoopcoördinator en de afdeling Juridische Zaken. Indien afgeweken wordt van het advies over het toepassen van de inkoopvoorwaarden van de afdeling Juridische Zaken wordt de afwijking voorgelegd aan de directeur van waterschap Scheldestromen.

3.10 Toetsing

Om in de praktijk te borgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving zijn in het handboek Inkoop en Aanbesteden procedures opgenomen die een correct verloop van het aanbestedingsproces waarborgen. Het handboek zal steeds aan ontwikkelingen, zoals jurisprudentie en wetwijzigingen aangepast worden.

Een toets op de naleving van de Europese aanbestedingsregels en de uitvoering van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid maakt onderdeel uit van de accountantscontrole.

3.11 Geschillenregeling

Waterschap Scheldestromen heeft er voor gekozen alle geschillen die mochten ontstaan rond aanbestedingen, voor te leggen aan de bevoegde rechter te Zeeland-West-Brabant (team handelsrecht te Breda). Ditzelfde geldt ook voor geschillen ontstaan tijdens de precontractuele fase. Dit wordt in de aanbestedingsdocumenten opgenomen.

3.12 Klachtenregeling Aanbesteden

Waterschap Scheldestromen heeft ten behoeve van een snelle en laagdrempelige afhandeling van klachten bij aanbestedingen - en conform de landelijke standaard - een klachtenregeling vastgesteld. In de aanbestedingsdocumenten wordt duidelijk opgenomen hoe een klacht kan worden ingediend en op welke wijze waterschap Scheldestromen de klacht zal behandelen. De klachtenregeling staat ook op de internetsite van waterschap Scheldestromen.

3.13 Aanpassen beleid

Het vaststellen van wijzigingen aan dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is een bevoegdheid van het bestuur.

Het bestuur mandateert de organisatie om dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid zelfstandig aan te kunnen passen indien veranderde wet- en regelgeving (inclusief rechtspraak) deze aanpassingen vereisen (zoals bijvoorbeeld aangepaste drempelbedragen). Het bestuur wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd over deze aanpassingen.

De waterschappen streven ernaar het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid uniform te houden.

4 Ethische en ideële uitgangspunten

4.1 Integriteit

Het uitvoeren van inkoop- en aanbestedingsprocedures is vanuit integriteitsoogpunt een kwetsbaar proces. Met dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt beoogd om dit proces transparant, objectief en niet-discriminerend te laten verlopen. Dit beleid is daarmee een belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid van Waterschap Scheldestromen.

a. Waterschap Scheldestromen stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Van bestuurders en ambtenaren wordt verwacht dat zij te allen tijde integer zijn en zich houden aan de binnen waterschap Scheldestromen vastgestelde gedragscode integriteit. Zij dienen zakelijk en objectief te handelen, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen. Dit betekent dat men altijd in staat is verantwoording af te leggen over gemaakte keuzes zowel naar interne als externe betrokkenen. Deze transparantie geldt voor alle activiteiten binnen het inkoopproces.

b. Publiek Opdrachtgeverschap

In aanvulling op de eigen gedragscode integriteit onderschrijft waterschap Scheldestromen bij Werken de Gedragscode 'Publiek Opdrachtgeverschap' van het Opdrachtgeversforum in de Bouw. Deze code biedt medewerkers kaders voor de uitvoering van hun werkzaamheden in relatie tot opdrachtnemers. Daarnaast geeft de code aan wat opdrachtnemers van ons mogen verwachten en wat wij van de opdrachtnemers verwachten, van de voorbereiding van een project tot en met de afronding en evaluatie ervan.

c. Waterschap Scheldestromen contracteert uitsluitend integere Ondernemers

Waterschap Scheldestromen verwacht ook dat Ondernemers integer handelen. Waterschap Scheldestromen wil enkel zaken doen met betrouwbare Ondernemers die zich bijvoorbeeld niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Op het moment dat hier niet aan wordt voldaan, wordt men uitgesloten als (mogelijke) leverancier. Potentiële leveranciers kunnen hierop worden getoetst met inachtneming van de uitsluitingsgronden van de herziene Aanbestedingswet 2012.

Als er reële vermoedens zijn van onregelmatigheden aan de zijde van de inschrijver(s), zoals bijvoorbeeld vooroverleg en/of prijsafspraken tussen inschrijvers, zal de afdeling inkoop aan de secretaris directeur een voorstel voorleggen om daarvan melding te doen bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

4.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Waterschap Scheldestromen onderschrijft het belang van maatschappelijk verantwoord inkopen. Het volgt de ontwikkelingen en zal adequaat reageren op wet- en regelgeving.

a. Duurzaam inkopen

Waterschap Scheldestromen heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Waterschap Scheldestromen onderschrijft dan ook het "Manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen 2016 - 2020" waarin de afspraak is opgenomen waarin Waterschap Scheldestromen met het inkoopbeleid streeft naar:

- een innovatievere organisatie met kansen voor de (Zeeuwse) economie
- meer sociale inclusie en waarborgen van internationale arbeidsnormen
- verdere verduurzaming van de Zeeuwse leefomgeving

Maatschappelijk verantwoord inkopen is het meenemen van sociale- en milieuaspecten in het inkoopproces zodanig dat dit leidt tot een daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat voldoet aan de gestelde milieu- én sociale aspecten. Dit komt o.a. tot uitdrukking door het volgende:

- Bij de product- en marktanalyse inventariseert waterschap Scheldestromen welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden; voor Werken vindt dit plaats in een zo vroeg mogelijk stadium van het project of van het ontwerpproces;
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningcriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden duurzaamheidcriteria opgenomen, minimaal de criteria voor de kwalificatie van leveranciers, de minimumeisen en daar waar mogelijk ook de gunningcriteria, voor de productgroepen waarvoor criteria bekend zijn. (zie www.Pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen)
- Bij duurzaam inkopen dient sprake te zijn van een realistisch ambitieniveau waarbij het streven naar duurzaamheid in balans is met bedrijfseconomische doelstellingen. Concurrentie dient mogelijk te blijven en er dient geen sprake te zijn van hoge meerkosten. Meerkosten moeten in verhouding tot de opdracht staan. Duurzaam is niet per se duurder.

Door duurzaam in te kopen kan waterschap Scheldestromen zijn invloed gebruiken om duurzame ontwikkelingen in ondernemingen te bevorderen.

Social Return

Waterschap Scheldestromen heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving. Het stimuleert daarom, waar mogelijk en doelmatig, de participatie van medelanders met een afstand tot de arbeidsmarkt.

(Internationale) sociale voorwaarden

Werken, Leveringen en/of Diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen worden geweerd.

Aanpak Duurzaam GWW

Waterschap Scheldestromen onderschrijft bij het aanbesteden van werken de Aanpak Duurzaam GWW waarbij duurzaamheid onderdeel is van het aanbestedingsproces. De aanpak wordt toegepast in de planvorming, aanleg, aanbesteding, beheer- en onderhoud van alle relevante projecten op het gebied van grond-, weg en waterbouw (GWW).

Innovatie

Waterschap Scheldestromen moedigt, daar waar mogelijk, innovatiegericht Inkopen (en aanbesteden) aan. Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat waterschap Scheldestromen ruimte aan de Ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand 'product'.

b. Plan van aanpak maatschappelijk verantwoord inkopen

De Rijksoverheid heeft het Plan van aanpak (PvA) maatschappelijk verantwoord inkopen overheden 2015 - 2020 opgesteld. Dit plan is tot stand gekomen met bijdragen van Unie van Waterschappen (UvW) namens de waterschappen. In dit plan verschuift de ontwikkelrichting voor MVI/Duurzaam Inkopen van toepassen van minimumeisen naar het aanmoedigen en/of uitnodigen van leveranciers om zo duurzaam mogelijke producten en diensten te leveren. Voor 1 juli 2017 zal het manifest Maatschappelijk Verantwoord inkopen door waterschap Scheldestromen vertaald worden in een actieprogramma met als planperiode 2017-2020.

5 Economische uitgangspunten

5.1 Product- en/of Marktanalyse

Inkoop vindt plaats op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.

Waterschap Scheldestromen acht het van belang om de markt te kennen door, indien mogelijk, een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het 'product' en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot inzicht in de relevante markt(vorm), de Ondernemers die in deze markt opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopersmarkt). Een marktconsultatie met Ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse.

5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

- a. **Waterschap Scheldestromen acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk.** Waterschap Scheldestromen streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers (Contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. Waterschap Scheldestromen behoort in beginsel vrij te zijn in het maken van keuzes bij zijn Inkoop (waaronder de keuze van Ondernemer(s) en Contractant(en)) maar met inachtneming van de (Europese) wet- en regelgeving.
- b. **Waterschap Scheldestromen kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.** Gedurende de contractperiode kan bij de Contractant afhankelijkheid ontstaan van waterschap Scheldestromen door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. Waterschap Scheldestromen kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, switchkosten, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraad) en beschikbaarheid van alternatieve Ondernemers.

5.3 Lokale economie en MKB

- a. **Waterschap Scheldestromen heeft oog voor de lokale economie zijnde de ondernemers binnen het beheersgebied van waterschap Scheldestromen, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van Ondernemers leidt.**
In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse Offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale Ondernemers. Discriminatie wordt daarbij voorkomen en waterschap Scheldestromen laat geen onnodige regionale, nationale, Europese of mondiale kansen liggen. '*Local sourcing*' kan bijdragen aan de doelmatigheid van de Inkoop.
- b. **Waterschap Scheldestromen heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB).**
Uitgangspunt is dat alle Ondernemers gelijke kansen behoren te krijgen. Waterschap Scheldestromen houdt echter bij zijn inkopen de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. Dit kan waterschap Scheldestromen doen door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

5.4 Samenwerken

De directie van waterschap Scheldestromen heeft de wens dat, indien mogelijk, er bij aanbestedingen naar samenwerkingsmogelijkheden met andere aanbestedende diensten, waterschappen en/of overheden (Rijk, provincie, gemeente), wordt gekeken. Deze samenwerkingsverbanden m.b.t. de inkoopsamenwerking kunnen structureel zijn of incidenteel maar hebben allen ten doel om door middel van samenwerking zowel financiële- als kwaliteitsvoordelen voor alle waterschappen te realiseren. Dit alles voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is. Zie ook paragraaf 3.7.

5.5 Eerlijke mededinging en commerciële belangen

Waterschap Scheldestromen bevordert eerlijke mededinging. De betrokken Ondernemers dienen een eerlijke kans te krijgen bij het gunnen van een/de opdracht. Door proportioneel, objectief, non-discriminerend en transparant te handelen, bevordert waterschap Scheldestromen een eerlijke mededinging. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op de lange termijn). Waterschap Scheldestromen wenst geen Ondernemers te betrekken die de mededinging vervalsen.

6 Inkoopprocedure

6.1 Bepalen van de inkoopprocedure

Bij het bepalen van de inkoopprocedure hanteert waterschap Scheldestromen de volgende methode:

Waterschap Scheldestromen zal, met inachtneming van de Gids Proportionaliteit, bij de onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij:

- Complexiteit van de opdracht;
- Gewenst eindresultaat;
- Aantal potentiële inschrijvers;
- Transactiekosten voor de aanbestedende dienst en de inschrijvers;
- Omvang van de opdracht;
- het type Inkoop en het karakter van de markt waarin de Ondernemers opereren.

Waterschap Scheldestromen kan ook gemotiveerd kiezen voor een lichtere procedure maar dit zal met een afwijking (zie paragraaf 3.9) binnen waterschap Scheldestromen dienen te worden geregeld. Indien gekozen wordt voor een zwaardere procedure dient dit te worden gemotiveerd in de aanbestedingsstukken.

Schema drempelbedragen van inkoopprocedures

<i>(Bedragen zijn exclusief BTW)</i>	Werken	Leveringen	Diensten ⁴
Enkelvoudig	< € 150.000	< € 50.000	< € 50.000
Meervoudig	> € 150.000 < € 1.500.000	> € 50.000 < EU-drempel	> € 50.000 < EU-drempel
Nationaal	> € 1500.000 < EU-drempel		
Europees	> EU-drempel	> EU-drempel	> EU-drempel

Zie voor nadere uitwerking het Handboek Inkoop en Aanbesteden.

Enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag

Waterschap Scheldestromen vraagt minimaal aan één Ondernemer een Offerte.

Meervoudig onderhandse Offerteaanvraag

Waterschap Scheldestromen vraagt ten minste aan drie Ondernemers en ten hoogste aan vijf Ondernemers⁵ een Offerte en is in staat de keuze van de uitgenodigde Ondernemers te motiveren, indien daartoe een verzoek komt. Het ARW 2016 is van toepassing, hoofdstuk 7, ook bij niet-werken gerelateerde opdrachten.

Nationaal aanbesteden

Onder de (Europese) drempelbedragen zal waterschap Scheldestromen conform het Schema drempelbedragen van inkoopprocedures nationaal aanbesteden. Het ARW 2016 is van toepassing, hoofdstuk 2, 3 of 4, ook bij niet-werken gerelateerde opdrachten.

⁴ Bij Sociale en overige Specifieke diensten hanteert waterschap Scheldestromen de enkelvoudige procedure tot aan de EU-drempel en de meervoudig onderhandse procedure bij opdrachten tussen de EU drempel en EURO 750.000,-.

⁵ Deze aantallen komen uit de Gids Proportionaliteit.

Europees aanbesteden

Boven de Europese drempelbedragen zal waterschap Scheldestromen in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving.

6.1.1 Shortlistmethode

Waterschap Scheldestromen kan bij enkelvoudige en meervoudig onderhandse aanbestedingen de zogenaamde shortlist-procedure hanteren. Shortlisten zijn lijsten waarop ondernemers, leveranciers en dienstverleners staan die in aanmerking komen voor meervoudige en enkelvoudige onderhandse aanbestedingen van waterschap Scheldestromen. Waterschap Scheldestromen heeft vooraf beoordeeld of deze ondernemers voldoen aan de geschiktheidseisen (kwaliteit en vaardigheden bij de uitvoering) en is bevoegd om bij een concrete aanbesteding een keuze te maken uit deze shortlist. Zo wordt transparant gehandeld. Doordat niet bij iedere inschrijving alle bewijsmiddelen betreffende geschiktheid te hoeven worden overlegd, worden op deze wijze de administratieve lasten teruggedrongen voor ondernemers en waterschap Scheldestromen.

6.1.2 Vergoeding inschrijvingskosten

Waterschap Scheldestromen hanteert het beleid om geen vergoeding van inschrijvingskosten toe te kennen, tenzij die noodzakelijk zijn om te komen tot een goed aanbestedingsresultaat.

6.2 Aanbestedingsreglementen

Voor de aanbesteding van Werken of Diensten en Leveringen, die gerelateerd zijn aan Werken, wordt verplicht het Aanbestedingsreglement voor Werken 2016 (ARW 2016) gehanteerd. Hiervan kan alleen gemotiveerd worden afgeweken.

Voor de aanbesteding van Diensten en Leveringen zijn geen aanbestedingsreglementen vastgesteld. Daarvoor zijn specifieke regelingen in de aanbestedingsdocumenten geregeld.

6.3 Raming en financiële budget

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke en objectieve voorafgaande schriftelijke raming van de overheidsopdracht of raamovereenkomst. De raming is ook van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. Waterschap Scheldestromen wil niet het risico lopen dat verplichtingen niet nagekomen kunnen worden.

6.4 Dossiervorming

Tijdens het verloop van een inkooptraject (waarbinnen een aanbestedingstraject) wordt een veelheid aan documenten geproduceerd, zowel intern als extern, die voor het vormen van het dossier van belang zijn. Het is belangrijk dat dossiers van aanbestedingen en inkooptrajecten centraal te raadplegen zijn o.a. vanwege:

- voldoen aan de archiefwet;
- verantwoording achteraf, maar ook tijdens de uitvoering om aan te kunnen tonen bij controles (door bijvoorbeeld controller of accountant) dat alles rechtmatig is verlopen;
- (verdere) contractmanagement.

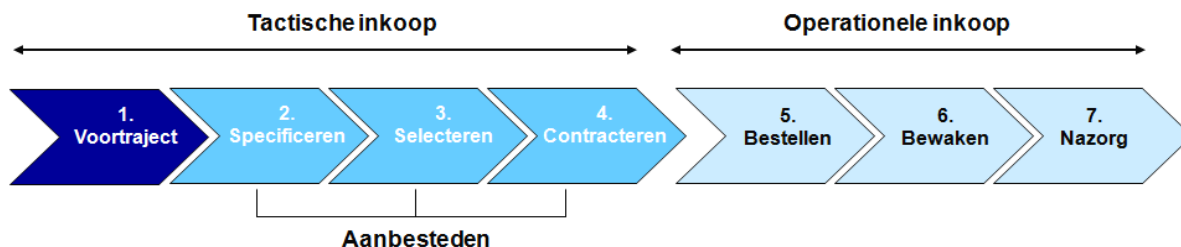
Daartoe wordt een centraal inkoopdossier aangelegd. Dit wordt gedaan in het DMS systeem (Corsa). De opdrachtgever is de verantwoordelijke voor het dossier (samenstelling en volledigheid).

7 Organisatorische uitgangspunten

7.1 Inkoopproces

Het inkoopproces bestaat uit verschillende fasen, startend vanaf het voortraject.

<u>Stap</u>	<u>Fase Inkoopproces</u>	<u>Toelichting</u>
1.	Voortraject	<ul style="list-style-type: none"> - Bepalen van inkoopbehoefte; - Bepalen van het aanbod (bijv. via bedrijfskolom-, product- en marktanalyse; - Raming en bepalen van het financiële budget; - Keuze inkoopprocedure of aanbestedingsprocedure.
2.	Specificeren	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van eisen en wensen; - Omschrijven van de opdracht; - Opstellen Offerteaanvraag.
3.	Selecteren	<ul style="list-style-type: none"> - Eventuele voorselectie leveranciers; - Bekendmaking opdracht via verzenden van de Offerteaanvraag, de website of TenderNed; - Offertes evalueren; - Nader onderhandelen (indien mogelijk op grond van aanbestedingsregelgeving); - Gunning aan winnende Inschrijver.
4.	Contracteren	<ul style="list-style-type: none"> - Informeren afgewezen leveranciers; - Teken (raam) overeenkomst met winnende Inschrijver (Contractant); - Registreren getekende overeenkomst.
5.	Bestellen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van de opdracht; - Eventueel met het doen van bestellingen.
6.	Bewaken	<ul style="list-style-type: none"> - Bewaken termijnen; - Controleren nakoming afgesproken prestaties; - Tijdige betaling facturen.
7.	Nazorg	<ul style="list-style-type: none"> - Beheren van de overeenkomst, bijvoorbeeld prijsindexeringen, looptijd; - Evalueren overeenkomst met Contractant.

7.2 Inkoop in de organisatie

De inkoopfunctie bij waterschap Scheldestromen is georganiseerd volgens het gecoördineerde decentrale model.

Deze werkwijze is vastgelegd in het handboek Inkoop en Aanbesteden met daarin opgenomen eenduidige procedures, richtlijnen en hulpmiddelen voor het inkopen van Werken, Leveringen en Diensten.

Dit model combineert centraal en decentraal inkopen. Iedere functionaris is zelf integraal verantwoordelijk voor het uitvoeren van het inkoopproces en voor de uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van het waterschap binnen de grenzen van zijn of haar mandaat.

Inkoop ondersteunt de organisatie door centraal beleid en een handboek Inkoop en aanbesteden op te stellen. Ook zorgt inkoop ervoor dat er formats en verschillende inkooptools aanwezig zijn. Inkoop wordt tevens ingezet door de organisatie om (Europese) aanbestedingstrajecten te begeleiden. Hierbij kan Inkoop de keuze maken om het begeleiden van (Europese) aanbestedingen uit te besteden om zo de juiste expertise in te kunnen zetten.

Deze werkwijze is vastgelegd in het handboek Inkoop en aanbesteden met daarin opgenomen eenduidige procedures, richtlijnen en hulpmiddelen voor het inkopen van werken, leveringen en diensten.

7.3 Verantwoordelijken

Inkoop wordt concreet uitgevoerd door het ambtelijk apparaat. Het dagelijks bestuur stelt het beleid vast en de directie is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van het beleid.

Inkopen / aanbestedingen boven de € 10.000,- dienen middels een meldingsformulier (tenzij er al een begrotingsplan of aanbestedingsvoorstel is opgesteld) bij de afdeling inkoop te worden gemeld. Indien het bedrag boven de € 50.000,- is, dient de inkoop/aanbesteding middels een aanbestedingsvoorstel bij inkoop te worden gemeld.

7.4 Contractbeheer

In het kader van risicobeheersing en beheer van uitstaande verplichtingen is het van belang dat er registratie, beheer en evaluatie van contracten plaatsvindt. Binnen waterschap Scheldestromen wordt contractbeheer ondersteund door een systeem dat registratie, beheer en evaluatie mogelijk maakt.

7.5 Leveranciersmanagement

Leveranciersmanagement leidt tot het vaststellen, structureren, inrichten, onderhouden en monitoren van het juiste type leveranciersrelatie. Het continue proces van identificeren en ontwikkelen van relaties op het juiste niveau met leveranciers speelt een belangrijke rol bij de realisatie van de inkoopvoordelen, dat een professioneel inkoopproces met zicht meebrengt. Optimaal wordt dit proces gestuurd vanuit de inkooppakketstrategie. Bij het opstellen van een inkooppakketstrategie houdt waterschap Scheldestromen minimaal rekening met wet- en regelgeving en de uitgangspunten zoals geformuleerd in Hoofdstuk 5.

Bijlage

Op Intranet/Inkoopplein is terug te vinden:

- [Handboek Inkoop- en Aanbesteden](#) (2015011658)
- [Herziene Aanbestedingswet 2016](#) (2016035689)
- [Gids Proportionaliteit, 1e herziening 2016](#) (2016035686)
- [Aanbestedingsreglement werken 2016 \(ARW 2016\)](#) (2016035688)
- [Uniform Europees Aanbestedingsdocument](#)
- [Klachtenafhandeling bij aanbesteden \(2014003352\)](#)
- Algemene Waterschapsvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten 2016 [AWVODI-2016](#)
- Algemene Waterschapsinkoopvoorwaarden voor leveringen 2016 [AWIV-2016](#)
- Algemene Waterschapsvoorwaarden bij IT-overeenkomsten 2016 [AWBIT-2016](#)
- [Notitie procedure shortlisten](#)

Documentatie uit beleid:

- [Europese Richtlijn 2014/24/EU \(Aanbestedingsrichtlijn\)](#)
- [Richtlijn 2007/66/EG \(Rechtsbeschermingsrichtlijn\)](#)
- [UAV 2012](#)
- [Herzien Aanbestedingsbesluit 2016](#)
- [De waterschapsmarkt van de Toekomst](#)
- [Gedragscode Publiek Opdrachtgeverschap](#)
- [Klimaatakkoord Unie en Rijk 2010-2020](#)
- [Productgroepen duurzaam inkopen](#)
- [Aanpak Duurzaam GWW](#)
- [Plan van aanpak maatschappelijk verantwoord inkopen 2015-2020](#)